Hall Ticket Number

Q.B.No. 5 1 3 2 1 4

Booklet Code : D

Marks : 100
Time : 120 minutes

2PS1

Signature of the Candidate | **Signature of the Invigilator**

परीक्षार्थिभ्यः सूचनाः

(उत्तरदानात् प्राक् सूचनाः सावधानं पठनीयाः)

1. भवद्भ्यः पृथक् OMR उत्तरपत्रं प्रश्नपत्रपुस्तिकया सह दीयते । OMR पत्रे उत्तराणाम् अङ्कनार्थमपेक्षितविषयाणां लेखनार्थञ्च तत्र दत्ताः सूचनाः पठनीयाः अनुसरणीयाश्च ।
2. प्रश्नपत्रपुस्तिकायाः OMR उत्तरपत्रस्य च कूटसंख्या समाना अस्तीति अभ्यर्थिभिः द्रष्टव्यम् ।
3. **प्रश्नपत्रपुस्तिकायाः उन्मोचनसमनन्तरमेव एते अंशाः अवधेयाः, यथा - (i) प्रश्नपत्रपुस्तिकायाः प्रत्येकस्मिन्नपि पुटे कूटसंख्या (A/B/C/D) समाना स्यात्, (ii) प्रश्नानां क्रमसंख्या (1-100), (iii) पुटानां संख्या, (iv) शुद्धं मुद्रणञ्च ।** यदि प्रश्नपत्रपुस्तिकायाम् उपर्युक्तांशेषु त्रुटिः भवति, तर्हि परीक्षाप्रारम्भात् पञ्चनिमेषेषु निरीक्षकं संसूच्य, प्राक्तनकूटसंख्यायुक्ता नूतनप्रश्नपत्रपुस्तिका स्वीकरणीया ।
4. परीक्षाप्रकोष्ठे चरवाणी, पेजर, गणकयन्त्रम्, घटी, गणितीयपट्टिकाः इत्यादीनि वैद्युतीयोपकरणानि नानुमन्यन्ते ।
5. **प्रत्येकम् अशुद्धम् उत्तरम् अङ्कस्यैकस्य चतुर्थांशम् (¼) अल्पं करिष्यति ।** यदि प्रश्नः उत्तररहितः त्यज्यते चेत् सः प्रश्नः अङ्कस्यैकस्य चतुर्थांशं (¼) नाल्पं करिष्यति ।
6. OMR उत्तरपत्रे प्रश्नसंख्यामनुसृत्य निर्दिष्टप्रश्नस्य शुद्धं समुचितं वा उत्तरं (1), (2), (3) अथवा (4) इति निर्दिष्टे गोलके कृष्णीकरणीयम् । कस्यापि प्रश्नस्य एकाधिकगोलकेषु कृष्णीकरणेन उत्तरमवैधं भवति ।
7. उत्तरस्य परिवर्तनं नानुमतम् ।
8. प्रश्नपत्रपुस्तिकायां प्रदत्ते निर्दिष्टस्थले एव अतिरिक्तकार्यम् (Rough Work) करणीयम् ।
9. OMR उत्तरपत्रं प्रश्नपत्रपुस्तिकाञ्च निरीक्षकाय दत्वा परीक्षाप्रकोष्ठात् बहिः गन्तव्यम् । यदि OMR उत्तरपत्रं न प्रत्यर्प्यते, तर्हि आपराधिक-अभियोगः भवति ।

अस्यां प्रश्नपत्रपुस्तिकायां शतस्य प्रश्नानां कृते 13 पुटानि, अतिरिक्तकार्याय (Rough Work) पुटद्वयम्, एकं शीर्षकपुटं चाहत्य 16 पुटानि सन्ति ।

SPACE FOR ROUGH WORK

2PS1 Booklet Code **D**

समयः - होराद्वयम् **अङ्काः - 100**

सूचनाः -

i) प्रत्येकं प्रश्नस्य कृते एकः अङ्कः । **प्रत्येकम् अशुद्धम् उत्तरम् अङ्कस्यैकस्य चतुर्थांशम्** (¼) **अल्पं करिष्यति** ।

ii) **अधोनिर्दिष्टानां प्रश्नानां कृते प्रदत्तेषु विकल्पेषु शुद्धं समुचितं वा विकल्पं चित्वा नील / कृष्णवर्णलेखन्या** (Blue/ Black Ball Point Pen) **पृथक्तया प्रदत्ते** OMR **उत्तरपत्रे निर्दिष्टप्रश्नसंख्यायाः पुरतः विद्यमानेषु गोलकेषु 1, 2, 3** अथवा **4** गोलकं कृष्णीकरणीयम् ।

---

1. संस्कृताधिगमे एतेषु किम् उच्चशिक्षायाः उद्देश्यं नास्ति ?
   (1) कण्ठस्थीकरणम् (2) अनुसन्धानक्षमतोपार्जनम्
   (3) तुलनात्मकमध्ययनम् (4) पूर्वपक्षमतसमीक्षा

2. रुचेः सिद्धान्तो वर्तते ......
   (1) तार्किकः (2) धार्मिकः (3) मनोवैज्ञानिकः (4) दार्शनिकः

3. आदौ विशेषं निश्चितं च उदाहरणं प्रदाय ततः परं शब्दविन्यास-व्याकरण-उच्चारणादीनां साधारणनियमकथनं भवति -
   (1) विशेषात् सामान्यं प्रति (2) मनोविज्ञानात् तर्कं प्रति
   (3) स्थूलात् सूक्ष्मं प्रति (4) सरलात् कठिनं प्रति

4. संस्कृतभाषायाः अभ्यासे महत्त्वपूर्णां भूमिकां निर्वहति -
   (1) संगणकप्रयोगशाला (2) मनोविज्ञानप्रयोगशाला
   (3) संगीतप्रयोगशाला (4) भाषाप्रयोगशाला

5. संस्कृतभाषाशिक्षणे भाष्यविधिः उपयुज्यते -
   (1) प्राथमिकस्तरे (2) उच्चप्राथमिकस्तरे
   (3) माध्यमिकस्तरे (4) उच्चकक्षासु

6. संस्कृताध्यापकः छात्राणां वैयक्तिकक्षमताः अभिलक्ष्य स्वतन्त्रवातावरणे पाठयेत् । इदं कथनमस्ति -
   (1) मनोगत्यात्मकम् (2) मनोवैज्ञानिकम्
   (3) प्राविधिकम् (4) मनोदैहिकम्

7. अधोलिखितेषु का सर्जनशीलता ?
   (1) काव्यपाठः (2) काव्यरचना
   (3) निबन्धपाठः (4) अन्त्याक्षरी

8. अधोलिखितेषु असत्यं चिनुत ।
   (1) संस्कृते पूर्णाधिकारं सम्पादयितुं केवलं भाषाकौशलमपेक्ष्यते ।
   (2) ह्यूरिस्टिकविधिना पद्यशिक्षणं नोपयुज्यते ।
   (3) पद्यशिक्षणं भण्डार्करविधिना नोपयुज्यते ।
   (4) भाषाशिक्षणे प्रत्यक्षविधिः महत्तमोऽस्ति ।

9. सत्यं वद, धर्मं चर, परोपकारी भव एतादृशं शिक्षणं कीदृशं भवति ?
   (1) ज्ञानपरकम्
   (2) मूल्यपरकम्
   (3) शब्दभण्डारवृद्धिपरकम्
   (4) आत्मविश्वासवर्द्धकम्

10. तुलनात्मकाध्ययनक्षमताविकासः कस्मिन् स्तरे सम्पाद्यते ?
   (1) माध्यमिकस्तरे
   (2) उच्चप्राथमिकस्तरे
   (3) उच्चतरमाध्यमिकस्तरे
   (4) उच्चस्तरे

11. पाठयोजनायां प्रस्तावनायाः उद्देश्यं किम् ?
   (1) छात्राणां मूल्याङ्कनम्
   (2) नूतनज्ञानप्रदानम्
   (3) छात्राणां नियन्त्रणम्
   (4) नूतनविषयस्याधिगमाय सिद्धतासम्पादनम्

12. हरबर्ट महोदयेन निर्मितायां पाठयोजनायां सोपानानि कति ?
   (1) 7
   (2) 9
   (3) 12
   (4) 5

13. मूल्याङ्कनप्रश्नानाम् उद्देश्यम् इदम् -
   (1) छात्राणां सक्रियतासम्पादनम्
   (2) छात्राणाम् अनुशासनसम्पादनम्
   (3) छात्राणाम् अवबोधस्य परीक्षणम्
   (4) समययापनम्

14. माध्यमिकस्तरे संस्कृतशिक्षणस्य माध्यमं किं स्यात् ?
   (1) मातृभाषा
   (2) हिन्दी
   (3) आङ्ग्लभाषा
   (4) संस्कृतम्

15. छात्राणां पूर्वज्ञानेन सह नूतनज्ञानस्य सम्बन्धः अनेन सूत्रेण क्रियते -
   (1) सरलात् कठिनं प्रति
   (2) ज्ञातात् अज्ञातं प्रति
   (3) स्थूलात् सूक्ष्मं प्रति
   (4) विश्लेषणात् संश्लेषणं प्रति

16. हरबर्ट पाठयोजना सोपानेषु इदम् अन्तर्भवति -
   (1) तर्कः
   (2) लेखनम्
   (3) सन्नाहः
   (4) प्रतिपुष्टिः

17. स्पष्टता, सम्बन्धः, व्यवस्था, विधिः इति सोपानानि कस्याः पद्धतेः पूर्वरूपं वर्तते ?

(1) हरबर्टपञ्चपदीपद्धतेः
(2) ह्यूरिष्टिक्पद्धतेः
(3) डाल्टन्पद्धतेः
(4) किण्डरगार्टेनपद्धतेः

18. अधोलिखितकथनेषु किं सत्यम् ?

(1) छात्राणां श्रवणकौशलविकासाय संस्कृताध्यापकः स्वयं संस्कृतेन व्यवहरेत् ।
(2) छात्राणां भाषणकौशलविकासाय शिबिरविधेः उपयोगः नास्ति ।
(3) छात्राणां लेखनकौशलविकासाय माण्टेसरीविधेरुपयोगो नास्ति ।
(4) शब्दरूपधातुरूपकण्ठस्थीकरणाय आवृत्तिविधेः आवश्यकता नास्ति ।

19. हरबर्टपञ्चपद्यां प्रस्तावना इति कस्य नामान्तरम् ?

(1) स्पष्टतायाः नामान्तरम्
(2) व्यवस्थायाः नामान्तरम्
(3) विधेः नामान्तरम्
(4) प्रस्तुतीकरणस्य नामान्तरम्

20. अधोलिखितेषु वाक्येषु असत्यमुत्तरं चिनुत ।

(1) शान्तः आकारः यस्य तं शान्ताकारम् इति तुलनायुक्तेः उदाहरणम्
(2) भुजगे शयनं यस्य तं भुजगशयनम् इति उदाहरणं व्युत्पत्तियुक्तेः
(3) 'विष्णुर्नारायणकृष्णवैकुण्ठविष्टरश्रवाः' इति कोषयुक्तेः उदाहरणम्
(4) अण्डः, द्विजः, खगः, विहङ्गः इति पर्याययुक्तेः उदाहरणम्

21. यथाक्रमं सज्जीकुरुत ।

A) सामान्यीकरणम्
B) प्रयोगः
C) प्रस्तुतीकरणम्
D) प्रस्तावना

(1) B A D C
(2) A B C D
(3) D C B A
(4) C D B A

22. क स्तम्भ - ख स्तम्भयोर्मेलनं कुरुत ।

	'क'		'ख'
A)	दृश्यश्रव्यसामग्री	i)	प्रभाविभाषाशिक्षणम्
B)	पाठयोजना	ii)	कक्षावैविध्यसम्पादनम्
C)	प्रत्यक्षविधिः	iii)	निःसंकोचभाषाभ्यासः
D)	भाषाप्रयोगशाला	iv)	यथालक्षणं पाठनम्

	(A)	(B)	(C)	(D)
(1)	ii	iv	i	iii
(2)	iv	ii	iii	i
(3)	i	iii	ii	iv
(4)	iii	i	iv	ii

23. यथाक्रमं स्थापयत ।

A) गृहकार्यम्

B) विस्तृतव्याख्या

C) आदर्शवाचनम्

D) काठिन्यनिवारणम्

(1) A B C D

(2) B A D C

(3) C D A B

(4) C D B A

24. नेदं भाषाशिक्षणस्य सूत्रम् -

(1) सरलात् कठिनं प्रति

(2) मूर्तात् अमूर्तं प्रति

(3) दक्षिणतः वामं प्रति

(4) ज्ञातात् अज्ञातं प्रति

25. अधोलिखितेषु कीदृशं कौशलम् अन्तिमपर्याये शिक्षणीयम् ?

(1) लेखनकौशलम्

(2) भाषणकौशलम्

(3) श्रवणकौशलम्

(4) पठनकौशलम्

26. काठिन्यनिवारणाय इयं युक्तिः नास्ति -

(1) पर्यायपदयुक्तिः

(2) दण्डान्वययुक्तिः

(3) कोषयुक्तिः

(4) वाक्यप्रयोगयुक्तिः

27. पाठयोजनायां गृहकार्यसोपानस्य प्रमुखम् उद्देश्यमस्ति -
(1) पूर्वज्ञानपरीक्षणम्
(2) पाठ्यांशस्य विस्तृतबोधनम्
(3) रचनात्मकतायाः विकासः
(4) मननशक्तेः विकासः

28. पद्यशिक्षणे विधिरसौ नोपयुज्यते -
(1) सहकारविधिः
(2) दण्डान्वयविधिः
(3) निगमनविधिः
(4) खण्डान्वयविधिः

29. भण्डार्करविधिरुपयुज्यते -
(1) नाटकशिक्षणाय
(2) व्याकरणानुवादशिक्षणाय
(3) गद्यशिक्षणाय
(4) अलङ्कारशिक्षणाय

30. लेखनकौशलविकासाय को विधिरधिकम् उपयुज्यते ?
(1) भण्डार्करविधिः
(2) शिबिरविधिः
(3) किण्डरगार्टनविधिः
(4) जेकाटॉटविधिः

31. दशतयी भवति -
(1) ऋग्वेदः
(2) यजुर्वेदः
(3) सामवेदः
(4) अथर्ववेदः

32. आर्यभाषात्वेन प्रसिद्धा भाषा -
(1) शारदा
(2) ब्राह्मी
(3) संस्कृतम्
(4) देवनागरी

33. संस्कृतग्रामः 'मत्तूर' कस्मिन् राज्ये अस्ति ?
(1) कर्णाटकः
(2) आन्ध्रप्रदेशः
(3) उत्तरप्रदेशः
(4) उत्तराखण्डः

34. मेलनं कुरुत ।

A)	कल्पः	i)	निरुक्तम्
B)	निघण्टुः	ii)	शाकटायनः
C)	व्याकरणम्	iii)	अष्टकम्
D)	ऋग्वेदः	iv)	शुल्बसूत्रम्

	(A)	(B)	(C)	(D)
(1)	iv	i	ii	iii
(2)	iii	iv	i	ii
(3)	i	iii	iv	ii
(4)	ii	iv	iii	i

35. किं युग्मं भिन्नम् ?
(1) कालिदासः - भवभूतिः (2) जगन्नाथः - विश्वनाथः
(3) शङ्कराचार्यः - राजेन्द्रप्रसादः (4) कबीरदासः - रहीमः

36. संस्कृतं द्वितीयराजभाषात्वेन अस्ति -
(1) कर्णाटके (2) केरले (3) उत्तरप्रदेशे (4) उत्तराखण्डे

37. 'अतिस्नेहः पापशङ्की' इदं सुभाषितं वर्तते -
(1) अभिज्ञानशाकुन्तले (2) कुमारसम्भवे
(3) मालविकाग्निमित्रे (4) रघुवंशे

38. संस्कृतभाषायाः प्राचीनलिपिरस्ति -
(1) देवनागरी (2) ब्राह्मी (3) नेवारी (4) मैथिली

39. एतेषु किं भिन्नम् ?
(1) अभिज्ञानशाकुन्तलम्, विक्रमोर्वशीयम्, मालविकाग्निमित्रम्
(2) उत्तररामचरितम्, मालतीमाधवम्, महावीरचरितम्
(3) बुद्धचरितम्, सौन्दरानन्दम्, शारीपुत्रप्रकरणम्
(4) शिशुपालवधम्, किरातार्जुनीयम्, राघवयादवीयम्

40. संस्कृतभाषायाः वर्गोऽस्ति -
(1) केण्टुंवर्गः (2) शतंवर्गः (3) एशियावर्गः (4) तिब्बतीवर्गः

41. याज्ञवल्क्यानुसारेण पाठदोषाः भवन्ति -
(1) 12 (2) 14 (3) 18 (4) 20

42. भारतसंविधाने संस्कृतस्य चर्चा कस्मिन् परिच्छेदे (Schedule) कृताऽस्ति ?
(1) प्रथमपरिच्छेदे (2) चतुर्थपरिच्छेदे (3) पञ्चमपरिच्छेदे (4) अष्टमपरिच्छेदे

43. माध्यमिकस्तरे संस्कृतशिक्षणस्य उद्देश्यम् इदं भवति -
(1) ग्रहणकौशलयोः विकासः (2) अभिव्यक्तिकौशलयोः विकासः
(3) श्रवण-भाषणयोः विकासः (4) पठन-लेखनयोः विकासः

44. भाषाकौशलाधिगमे कः क्रमः समीचीनः ?

(1) भाषणम्, पठनम्, श्रवणम्, लेखनम्
(2) लेखनम्, पठनम्, भाषणम्, श्रवणम्,
(3) पठनम्, लेखनम्, भाषणम्, श्रवणम्,
(4) श्रवणम्, भाषणम्, पठनम्, लेखनम्

---

45. संस्कृते भाषणकौशलसम्पादनाय उपयुक्तः उपागमः -

(1) मनोवैज्ञानिकोपागमः
(2) संरचनोपागमः
(3) सम्प्रेषणोपागमः
(4) व्याकरणानुवादोपागमः

---

46. भाषाधिगमाय एतेषु किं कौशलं प्रधानम् ?

(1) पठनम्
(2) लेखनम्
(3) भाषणम्
(4) श्रवणम्

---

47. संस्कृतभाषाशिक्षणस्य समुन्नतौ विधिरस्ति -

(1) अनुवादविधिः
(2) प्रत्यक्षविधिः
(3) व्याख्याविधिः
(4) टीकाविधिः

---

48. भाषाकौशलानामधिगमे उपयुक्तः अधिगमसिद्धान्तः -

(1) गेस्टाल्टसिद्धान्तः
(2) शास्त्रीयनिबन्धनम्
(3) यत्नदोषसिद्धान्तः
(4) सामाजिकानुकरणम्

---

49. छात्राणां भाषाकौशलानि सम्पादयितुम् उपयुक्तः विधिः -

(1) व्याख्याविधिः
(2) प्रत्यक्षविधिः
(3) अनुवादविधिः
(4) परम्परागतविधिः

---

50. उच्चारणसम्बद्धाः दोषाः अनेन कौशलेन निवारयितुं शक्यन्ते -

(1) लेखनेन (2) पठनेन (3) भाषणेन (4) श्रवणेन

---

51. छात्राणां सर्जनात्मकशक्तेः विकासाय परीक्षणं भवति -

(1) समग्रमूल्याङ्कनेन
(2) समग्रसततमूल्याङ्कनेन
(3) निरन्तरमूल्याङ्कनेन
(4) व्यवहारमूल्याङ्कनेन

---

52. मेलनं कुरुत

	मूल्याङ्कनपद्धतिः		उदाहरणानि
A)	अन्वितिपरीक्षा	i)	समग्रमूल्याङ्कनम्
B)	उपचारात्मकपरीक्षा	ii)	सततमूल्याङ्कनम्
C)	सत्रात्मकपरीक्षा	iii)	समग्रसततमूल्याङ्कनम्
D)	सुधारात्मक-निर्णयात्मकपरीक्षे	iv)	समाशोधनमूल्याङ्कनम्

	(A)	(B)	(C)	(D)
(1)	ii	iv	i	iii
(2)	iv	ii	iii	i
(3)	i	iii	iv	ii
(4)	iii	i	ii	iv

53. मूल्याङ्कने मापनम् अन्तर्निहितं वर्तते इति कथनम् -

(1) सत्यम् (2) असत्यम् (3) अस्पष्टम् (4) आंशिकसत्यम्

54. मेलनं कुरुत ।

	गुणाः		मापकोपकरणानि
A)	मूर्तगुणाः	i)	वस्तुनिष्ठप्रश्नावलिः
B)	अमूर्तगुणाः	ii)	प्रक्षेपणविधिद्वारा
C)	मूर्तामूर्तगुणाः	iii)	निबन्धलेखनद्वारा
D)	विश्लेषणात्मकगुणाः	iv)	गणितीयपरीक्षणम्

	(A)	(B)	(C)	(D)
(1)	ii	i	iv	iii
(2)	iii	iv	i	ii
(3)	iv	iii	ii	i
(4)	i	ii	iii	iv

55. कस्मिन् उपकरणे व्यक्तिनिष्ठतायाः आधिक्यं दृश्यते ?

(1) प्रश्नावलिः (2) निर्धारणमापनी

(3) साक्षात्कारः (4) लिखितपरीक्षा

56. ह्यूरिस्टिकविधेः प्रतिपादयिता वर्तते

(1) किल्पेट्रिक (2) हरबर्ट (3) आर्मस्ट्राङ्ग (4) फ्रोबेल

57. विशेषण-विशेष्यमुखेन अध्यापनं भवति -
(1) निगमनविधौ
(2) क्रीडाविधौ
(3) दण्डान्वयविधौ
(4) परियोजनाविधौ

58. वस्तुनिष्ठपरीक्षायाः आधिक्यं दृश्यते -
(1) मुक्तप्रश्नावल्याम्
(2) साक्षात्कारे
(3) बद्धप्रश्नावल्याम्
(4) उत्तरपुस्तिकायाम्

59. समावेशित-शिक्षायाः तात्पर्यम् -
(1) दूरस्थशिक्षणम्
(2) बहुभाषीकक्षा
(3) विषयक्षेत्रीयबालकानां सामान्यकक्षायां समावेशः
(4) असमर्थच्छात्राणां सामान्यकक्षायां योजनम्

60. समावेशितशिक्षा विशिष्टशिक्षायाः पूरकशिक्षा, इतिकथनम् -
(1) सत्यम्
(2) असत्यम्
(3) सत्यम् असत्यं च
(4) अनिर्वचनीयम्

61. भाषाधिगमे बालकाः काः बाधाः अनुभवन्ति ?
A) क्षेत्रियताम्
B) स्वरतन्त्रिकायाः दोषम्
C) कक्षाप्रबन्धनदोषम्
D) अभ्यासाधिक्यम्
(1) A C D
(2) A B C D
(3) B C D
(4) A B C

62. असमर्थच्छात्राणां भाषाभ्यासे अधोलिखितेषु कारकेषु को न प्रभावयति ?
(1) मन्दबुद्धिः
(2) बालापराधप्रवृत्तिः
(3) स्वरतान्त्रिकदोषः
(4) उच्चबौद्धिकक्षमता

63. समावेशितशिक्षायाः कृते ध्यानं केन आयोगेन प्रप्रथमं दत्तम् ?
(1) राधाकृष्णायोगेन
(2) कोठारी-आयोगेन
(3) मुदलियार-आयोगेन
(4) यशपाल-आयोगेन

64. भाषाधिगमबाधितानां बालकानां वर्गीकरणस्य माध्यमः अधोलिखितेषु न सम्बद्धः -
(1) ज्ञानात्मकयोग्यता (2) क्रियाशीलता
(3) भाषाबोधगम्यता (4) भाषाभिव्यक्तिः

65. अधिगमासमर्थबालकानां कक्षाप्रबन्धनसिद्धान्तेषु न प्रभावी -
(1) शिक्षणव्यूहः (2) विशिष्टकक्षासंघटनसिद्धान्तः
(3) समावेशीकक्षासंघटनम् (4) आकलनव्यूहसिद्धान्तः

66. भाषाधिगम-असमर्थच्छात्राणां वैशिष्ट्यं नास्ति -
(1) अतिक्रिया (2) संवेगात्मकप्रतिरोधः
(3) अवधानस्य अभावः (4) सामाजिकवञ्चना

67. प्रथमसंस्कृतभाषा-आयोगस्य अध्यक्षः -
(1) डॉ. सुनीतिकुमारचटर्जी (2) प्रो. सत्यव्रतशास्त्री
(3) डॉ. सर्वेपल्ली राधाकृष्णन् (4) डॉ. राजगोपालाचारी

68. प्रथमसंस्कृतभाषा-आयोगस्य समयः -
(1) 1951-52 (2) 1964-66 (3) 1956-57 (4) 1948-50

69. स्वतन्त्रभारते प्रथममाध्यमिकशिक्षा-आयोगः आसीत् -
(1) राधाकृष्णन्-आयोगः (2) राममूर्ति-आयोगः
(3) कोठारी-आयोगः (4) लक्ष्मणस्वामी मुदलियार-आयोगः

70. संस्कृतभाषायाः विकासाय प्रमुखा अशासकीया संस्था वर्तते -
(1) संस्कृतभारती (2) राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानम्
(3) प्रसारभारती (4) संस्कारभारती

71. ''संस्कृतविकासाय दीर्घकालिका दृष्टिः मार्गरूपरेखा'' (Vision and Road Map for the development of Sanskrit) इति नामिका समितिः कस्मिन् दिने मानवसंसाधनविकासमन्त्रालयेन रचिता ?
(1) 17-11-2015 (2) 18-11-2015
(3) 17-11-2016 (4) 18-11-2016

72. भारतीयशिक्षा-आयोगस्य (1964-66) अध्यक्षः आसीत् -
(1) प्रो. सर्वेपल्ली राधाकृष्णन् (2) प्रो. लक्ष्मणस्वामी मुदलियार
(3) प्रो. राममूर्तिः (4) डॉ. दौलतसिंह कोठारी

73. श्यामफलकाभियानेन (Operation Black Board) सह सम्बद्धा -
(1) प्राथमिकशिक्षा (2) माध्यमिकशिक्षा (3) उच्चशिक्षा (4) प्राविधिकशिक्षा

74. प्रथमतया त्रिभाषासूत्रं वर्णितमस्ति -
(1) कोठारी-आयोगे (2) लक्ष्मणस्वामी-मुदलियार-आयोगे
(3) राधाकृष्णन्-आयोगे (4) राममूर्ति-आयोगे

75. संस्कृतशिक्षणे सर्वोत्तमभाषाबोधनपद्धतिः वर्तते -
(1) अनुकरणपद्धतिः (2) श्रवणपद्धतिः (3) मननपद्धतिः (4) निदिध्यासनपद्धतिः

76. प्रारम्भकक्षासु छात्राणां संस्कृते श्रवणकौशलसम्पादने प्रमुखं साधनमिदम् -
(1) आकाशवाणी (2) दूरदर्शनम्
(3) भाषाप्रयोगशाला (4) गुरुमुखम्

77. संस्कृतभाषाशिक्षणे गद्यशिक्षणस्य प्रमुखोद्देश्यमस्ति -
(1) ज्ञानप्रदानम् (2) भावविनिमयः
(3) रसानुभूतिः (4) लेखनक्षमताविकासः

78. आरोहावरोहस्योपरि बलं दीयते -
(1) गद्यशिक्षणे (2) पद्यशिक्षणे
(3) नाटकशिक्षणे (4) कथाशिक्षणे

79. पद्यशिक्षणे प्रभावपूर्णविधिरस्ति -
(1) दण्डान्वयविधिः (2) अभिनयविधिः
(3) परिचर्याविधिः (4) परियोजनाविधिः

80. वैदिकशिक्षाव्यवस्थायां पद्यशिक्षणस्य उत्कृष्टः विधिः -
(1) प्रत्यक्षविधिः (2) पारायणविधिः
(3) पाठ्यपुस्तकविधिः (4) सूत्रविधिः

81. कठोपनिषदि कस्य शिक्षणविधेः प्रमाणं दृश्यते ?
(1) परम्परागतविधिः (2) व्याख्यानविधिः
(3) प्रश्नोत्तरविधिः (4) प्रत्यक्षविधिः

82. सस्वरवाचनम् आवश्यकं वर्तते -
(1) पद्यशिक्षणे (2) नाटकशिक्षणे (3) गद्यशिक्षणे (4) व्याकरणशिक्षणे

83. पौराणिकविषयाणां शिक्षणं सारल्येन भवति -
(1) गद्यशिक्षणविधिना (2) पद्यशिक्षणविधिना
(3) नाटकशिक्षणविधिना (4) कथामाध्यमेन

84. कथाकथने उपयुक्तं शिक्षणकौशलम् -
(1) प्रश्नकरणम् (2) व्याख्यानम् (3) पुनर्बलनम् (4) प्रेरकवैविध्यम्

85. नाटकशिक्षणार्थम् उपयुक्तविधिः -
(1) प्रत्यक्षविधिः (2) अनुवादविधिः (3) अभिनयविधिः (4) व्याख्यानविधिः

86. संस्कृते वाक्यसंरचनाभ्यासार्थमुपयुक्तोपागमः -
(1) सम्प्रेषणोपागमः (2) संरचनात्मकोपागमः
(3) सान्दर्भिकोपागमः (4) प्रत्यक्षोपागमः

87. संस्कृतभाषायाः बोधनाभ्यासयोः संसाधनानि सन्ति -
A) चित्रपट्टिका
B) पर्यटनम्
C) भाषावल्लरी
D) वीथिनाटकम्
(1) A
(2) A B
(3) A C D
(4) A B C D

88. नाटकं भवति कस्योपरि आधारितम् ?
(1) श्रव्योपकरणम् (2) दृश्योपकरणम् (3) दृश्यश्रव्योपकरणम् (4) सूक्ष्मशिक्षणम्

89. संस्कृतविश्वविद्यालयेषु कस्मिन् विश्वविद्यालये प्रथमतया भाषाप्रयोगशाला संस्थापिता ?
(1) राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थाने (2) राजस्थानसंस्कृतविश्वविद्यालये
(3) राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठे (4) सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालये

90. संस्कृतभाषाभ्यासाय समुपयुक्तसाधनमिदम् -
(1) टङ्कणम् (2) ध्वनिमुद्रणयन्त्रम् (3) भाषाप्रयोगशाला (4) स्वगृहम्

91. पाठ्यपुस्तकस्य गुणेषु न वर्तते -
(1) व्यावहारिकः (2) सोद्देश्यः (3) स्तरानुसारः (4) बृहदाकारः

92. PPT निर्माणं सम्भवम् -
(1) Excel द्वारा
(2) Word file द्वारा
(3) MS Office PowerPoint द्वारा
(4) Page Maker द्वारा

93. इदं नास्ति दृश्योपकरणम् -
(1) श्यामपट्टः
(2) अध्यापकः
(3) पुस्तकम्
(4) Over Head Projecter (OHP)

94. नायं पाठ्यपुस्तकस्य बाह्यगुणो वर्तते -
(1) चित्राणि
(2) आकारः
(3) मूल्यम्
(4) व्यवस्थितक्रमः

95. शिक्षणे किं प्रमुखं सहायकोपकरणम् ?
(1) श्यामफलकम्
(2) संगणकम्
(3) प्रत्यक्षसाधनम्
(4) ध्वनिविस्तारयन्त्रम्

96. प्राथमिकस्तरे संस्कृतभाषायाः पाठ्यपुस्तकं भवेत् -
(1) सरलम्
(2) आकर्षकम्
(3) कठिनम्
(4) बुद्धिवर्धकम्

97. छात्राणां सर्जनात्मकतायाः परीक्षणार्थम् उपयुक्ता परीक्षा -
(1) कक्षापरीक्षा
(2) त्रयीमासिकी परीक्षा
(3) वार्षिकपरीक्षा
(4) निबन्धात्मकपरीक्षा

98. किं नाम मापनम् ?
(1) मूर्तगुणानां विश्लेषणम्
(2) मूर्तामूर्तगुणानां विश्लेषणम्
(3) अमूर्तगुणानां विश्लेषणम्
(4) व्यवहारपरिमार्जनम्

99. निरन्तरमूल्यांकनस्य प्रमुखमुद्देश्यम् -
(1) कक्षोन्नतिः
(2) अङ्कप्रदानम्
(3) व्यवहारपरिमार्जनम्
(4) अमूर्तगुणानां मापनम्

100. छात्राणां धारणाशक्तेः परीक्षणाय उपयुक्ता परीक्षा -
(1) प्रायोगिकपरीक्षा
(2) शलाकापरीक्षा
(3) लिखितपरीक्षा
(4) वार्षिकपरीक्षा

SPACE FOR ROUGH WORK